

GENEL BAŞKANIMIZ VE BERABERİNDEKİ HEYET, FARKLI İLLERDEKİ YEŞİLAY DANIŞMANLIK MERKEZLERİMİZE ZİYARETLERDE BULUNDU

Türkiye Yeşilay Cemiyeti Genel Başkanı Sayın Doç. Dr. Mehmet Dinç ve beraberindeki heyet; Eskişehir YEDAM, Kırıkkale YEDAM, Bolu YEDAM ve Bursa YEDAM'a önemli ziyaretlerde bulundu. Bağımlılıklara karşı büyük bir özveriyle çalışan Yeşilay Danışmanlık Merkezi personelleri ile kendi illerindeki çalışmalara dair istişarelerde bulundular. 81 ilde 107 Yeşilay Danışmanlık Merkezi alkol, tütün, madde, kumar ve teknoloji bağımlılıklarına karşı çalışmalarına devam etmektedir.

Temmuz 2024 VERİLERİ

	Tütün	Alkol/Madde	Kumar/İnternet
Danışma Hattı'na gelen çağrı sayısı	361	7.193	530
İlk defa başvuran danışan sayısı	322	429	558
Takip edilen danışan sayısı	497	1751	1849

Temmuz ayında **115** YEDAM Danışma Hattı'mıza gelen **18.885** çağrı, uzmanlarımız tarafından yanıtlandı. Danışma Hattı kurulduğu günden bu yana **1.206.186** çağrı sayısına ulaşmıştır. Sabah **08.30** ile gece **00.00** arasında hizmet veren danışma hattımız; bağımlı kişilere, ailelerine ve bağımlılık hakkında bilgi sahibi olmak isteyen herkese destek vermektedir.

81 il ve **KKTC**'de toplam **107** Yeşilay Danışmanlık Merkezimiz ile mücadelemizi sürdürmeye devam ediyoruz.

KİŞİLİK BOZUKLUKLARINDA SOSYAL HİZMET UYGULAMALARI

Kişilik; kişinin günlük yaşamında duygu, düşünce, davranış gibi psikolojik tepkilerinde ortaya çıkan karakteristik özelliklerinin tümünü tanımlamaktadır. Bir davranışı kişilik boyutu olarak değerlendirmek için o davranışın geçici olmayan bir niteliğe sahip olması gerekmektedir, sürekli tekrarlamalıdır ve kalıcı olmalıdır. Sağlıklı bir kişilik boyutu esnek yapılar içerir, çevresi ile olan ilişkilerde uyum içerisindedir. Kişilik yapısı esnekliğini kaybettiği durumlarda, kişi çevresiyle ilişkilerinde zorlanır, kendi içinde sorunlar yaşayabilir. Sosyal ve meslekî fonksiyonlarda belirgin stres, yetersizlik ve uyumsuzluklar yaşanıyorsa artık bir kişilik bozukluğu ortaya çıkmış demektir. Bu tür kişiler, kendisini ve çevresini algılamada sorunlar yaşar, çevresel ilişkilerinde katı bir değişmezlik gösterir, durumlara uygun tepkiler vermek yerine her türlü duruma birbirine benzer tepkiler verirler.

Sosyal hizmet uzmanlarının bazı rol ve sorumlulukları vardır. Vaka yöneticisi olan uzmanların, vaka analizi ve doğru yönlendirme yapabilmek için birçok alanda bilgi sahibi olmaları gerekmektedir. Bu alanlardan birisi de kişilik bozukluklarıdır. Bu bağlamda, bağımlılık alanında çalışan uzmanların kişilik bozukluklarıyla ilgili bilgi sahibi olmaları, vakalarda uygun yönlendirmeleri sağlayabilmeleri için önem arz etmektedir. YEDAM bünyesinde çalışan sosyal hizmet uzmanları, SORİ başlıkları ile danışanları genel bir değerlendirmeye almalıdır ve buna uygun bir tedavi planı uygulamalıdır. Kişilik bozuklukları, davranışların kronik bir biçimde beklendik kuralların dışına çıkması durumudur. Kişilik bozuklukları üç küme hâlinde incelenir. Her bozukluğun kendine özgü öne çıkan bazı belirtileri vardır ve buna uygun görüşme içerisinde konuşulması gereken

konular vardır. Kümeler nezdinde dikkat edilmesi gereken bazı durumlar şunlardır:

A kümesi kişilik bozukluklarından herhangi birinin tanısını almış danışanlarda;

- Öfke kontrol problemleri
- Kişiler arası ilişkilerde zorlanmalar
- Psikotik belirtiler
- Stresle başa çıkmada problemler
- Tıbbi desteğe yönlendirilme süreçleri
- Motivasyon düşüklükleri olabilir. Konu ile ilgili çalışmalar sağlanmalıdır. Görüşme içeriklerinde bu konulara dikkat edilmelidir. Gerekli sorgulamalar sağlanmalıdır. Sosyal hizmet uzmanı, bağlantı kurucu rolü ile vakanın durumunu ve kaynaklarını değerlendirme, havale etme, hizmet sunum sistemleri arasında bağlantı kurma ve bilgi verme işlevlerini yerine getirmektedir.

B kümesi kişilik bozukluklarından herhangi birinin tanısını almış danışanlarda;

Barınma ve sosyal destek ihtiyacı, fiziksel sağlık ihtiyaçları ve aile içi şiddet mevcut ise uzman aileyi bilgilendirmeli ve ilgili kurumlara yönlendirmelidir.

- Risk alma, kural çiğneme ve yıkıcı davranışlar sonucunda da yasal sorunlar
- Bir işi aniden bırakmak ya da işten ayrılmak
- Aşırı alışveriş
- Aşırı hız ya da tehlikeli araç kullanımı olabilir.

Konu ile ilgili çalışmalar sağlanmalıdır. Görüşme içeriklerinde bu konulara dikkat edilmelidir.

Gerekli sorgulamalar sağlanmalıdır.

Sosyal hizmet uzmanları YEDAM modeli kapsamında ekonomik destek alma, barınma desteği alma süreçlerinde belediyelerden ve SYDV'lerden gerekli destekle-

rin alınması için danışanları yönlendirmelidir. Yasal sorunlar noktasında danışmanlık vererek ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği süreçlerini takip etmelidirler. İŞKUR yönlendirmeleri kapsamında danışanların meslekî eğitim alma ve işe yerleşme süreçlerini de takip etmelidirler.

C kümesi kişilik bozukluklarından herhangi birinin tanısını almış danışanlarda;

- Depresyon
- Sosyal anksiyete
- Kişiler arası ilişkilerde sorunlar
- Yeni ilişkiler kurma konusunda zorlanma görülebilir.

Konuyla ilgili çalışmalar yapılmalı, görüşme içeriklerinde bu konulara dikkat edilmelidir. Gerekli sorgulamalar sağlanmalıdır. Uzmanlar bu sürecin takibini sağlarken multidisipliner ekip çalışmasına dikkat etmelidirler. Vakaları sosyal hizmet uzmanları ve psikologlar uyum içerisinde takip etmelidirler. Kişilik bozukluklarından birinin veya birkaçının tanısını almış danışan ile görüşme sağlanırken, sosyal hizmet uzmanının danışanın tedaviye uyumunu artırmak amacıyla dikkat etmesi gereken bazı durumlar vardır. Öncelikle her görüşmede yapılması gereken şey, karşılıklı güven ilişkisine bağlı bir ilişki kurmaya dikkat etmektir. Danışan ile öğretmen-öğrenci ilişkisine bürünmeden, danışan-uzman ilişkisi çerçevesinde empatik, yol gösterici bir tutum sergilemek gerekir. Kişilik bozukluğu tanısı almış bir danışan ile görüşülürken tedavi programının aksamadan işleyebilmesi için önce danışanın temel yaşam ihtiyaçları gözlemlenmelidir. Kişi barınma problemi ile sokakta yaşamaya başladığında ihmal, istismar gibi durumlara daha açık hâle gelmektedir. Akabinde eğitim durumu aksamakta, düzenli bir işe sahip olamamakta ve suç unsurlarına karışması kolaylaşmaktadır. Tedaviye başvuruda bulunan kişileri bu riskli süreçlerden arındırmak amacıyla, barınma-ekonomik-sağlık ihtiyaçlarını inceledikten sonra bir tedavi planı oluşturulmalı, akabinde diğer çalışma alanlarına geçilmelidir. YEDAM modeli kapsamında sosyal hizmet uzmanları kurdukları iş birlikleriyle ilgili yönlendirmeler, takipler ve bilgilendirmeleri sağlayabilirler. İŞKUR, SYDV, denetimli serbestlikler, AMATEM ve halk eğitimleri bu süre içerisinde destek alınabilecek kuruluşlar arasındadır. Uzmanlar ilgili iş birliklerini kurduktan sonra bütüncül ve hızlı bir tedavi planı uygulamasına geçebilirler. Sosyal hizmet uzmanı danışanla görüşürken “koruyucu-önleyici, geliştirici-değiştirici, tedavi edici-fonksiyonlarını yerine getirici” rol ve sorumluluklarını üstlenmelidir. Tedaviye başvuran kişi ile bu bağlamda kısa, orta ve uzun vade tedavi planını oluşturmalıdır. Danışanın risk ve ihtiyaçlarını gözeterek tedavi planını uygulamaya başlamalıdır. Yasal danışmanlık ve cinsel danışmanlık süreçleri sağlanmalıdır. Vaka, psikolog, psikiyatrist ve sosyal hizmet uzmanı tarafından bütüncül olarak takip edilmelidir; ilgili alanlar dikkate alınarak tedavi planı uygulanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Koroğlu, E. Bayraktar, S. (2010). Kişilik Bozuklukları. 2. Baskı. Ankara
- Özkan, S. (2018). Kişilik Bozuklukları. Hümanite Tıp Merkezi. <https://www.humanitepsikiyatri.com/kitaplar-brosurler/>. 20.07.2024.
- Vural, F. Koroğlu, M.A. (2020). Şizofreni Hastalarının Sosyal Yaşamları ve Sosyal Hizmet İlişkisi: Kütahya Örneği. Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi. 7(2). 653-668.
- Yakın, D. (2014). Bağımlı Kişilik Örüntüsü ve Terapötik İş Birliği: Şema Odaklı Bilişsel Davranışçı Terapi Uygulaması. Ayna Klinik Psikoloji Dergisi. 1(2). 1-13.
- Sheafor, B.W. Horejsi C.J. (2014). Kimyasallara Bağımlı Olan Müracaatçıya Destek. Durdu Baran Çiftçi. Sosyal Hizmet Uygulaması Temel Teknikler ve İlkeler. 1. Baskı. Ankara. 561-572.
- Şimşek, M. (2019). Bağımlılıkta Sosyal Risk ve İhtiyaçların Gözden Geçirilmesi.Ögel, K. Dinç, M. Yeşilay Danışmanlık Merkezi Araştırmaları-1 2017-2019. 1. Baskı. İstanbul. 47-53
- Özdemir, U. (2018). Psikiyatrik Sosyal Hizmet. İstanbul Üniversitesi. 1. Baskı. İstanbul.
- Öner, Ö. Özsan, H. (2002). Şizoid Kişilik Bozukluğu. T Klin Psikiyatri 3:27. 34.

Aylık YEDAM
Bilgilendirme ve
Bağımlılık Gündemi Bülteni

